

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/33/2013
Identifikačné číslo spisu:	3012200827
Dátum vydania rozhodnutia:	30.07.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:3012200827.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa V. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., prechodne bytom N., zastúpeného Mgr. Janette Adamcovou, advokátkou, Hodžova č. 261/1, Myjava, proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. 9612-21/2012-BA zo dňa 25.10.2012, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 15Sd/298/2012-28 zo dňa 13.05.2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 15Sd/298/2012-28 zo dňa 13. mája 2013 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

I.

Konanie na prvostupňovom súde

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom č. k. 15Sd/298/2012-28 zo dňa 13.05.2013 potvrdil napadnuté rozhodnutie odporkyne č. 9612-21/2012-BA zo dňa 25.10.2012. V odôvodnení uviedol, že navrhovateľ utrpel dňa 19.11.2008 pracovný úraz u zamestnávateľa INA SKALICA spol. s r.o., kde pracoval od 01.07.2001 vo funkcii pracovník v obrobni - pri nastavovaní stroja schádzal zo schodiska, šmykol sa a spadol chrbtom na pretipovací vozík a narazil si rebrá. Na podklade uvedených zranení bol navrhovateľ v ďalšom období liečený, podrobil sa operácii, opakovane mu bol posudzovaný zdravotný stav a napokon bol uznaný za invalidného s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 75 % od 04.01.2012.

Krajský súd uviedol, že navrhovateľ síce utrpel pracovný úraz, ale poúrazový stav u neho nepodmieňoval priznanie úrazovej renty, pretože miera poklesu pracovnej schopnosti je 0 %. Invalidný dôchodok bol navrhovateľovi priznaný na podklade všeobecných dôvodov, t. j. z dôvodu iných ochorení, ktoré nesúvisia s pracovným úrazom, pričom stanovenie miery poklesu vykonávať zárobkovú činnosť na účely invalidného dôchodku a stanovenie miery poklesu pracovnej schopnosti na účely úrazovej renty sú dva odlišné spôsoby posudzovania s odlišným, na sebe nezávislým spôsobom hodnotenia straty schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Pokles pracovnej schopnosti pri priznaní úrazovej renty sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej

schopnosti poškodeného pred pracovným úrazom alebo zistením choroby z povolania a po pracovnom úraze alebo po zistení choroby z povolania vo vzťahu k doterajšej činnosti zamestnanca alebo osoby uvedenej v § 17 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“). Pokles pracovnej schopnosti posudzuje na účely invalidného dôchodku posudkový lekár sociálneho poistenia na základe zdravotnej dokumentácie, priložených lekárskeho správ, zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a komplexných funkčných vyšetrení.

Podľa krajského súdu navrhovateľ nespĺnil základnú podmienku pre priznanie úrazovej renty, a to stanovenie miery poklesu pracovnej schopnosti, ktorá bola v jeho prípade stanovená na 0 %, vzhľadom na čo potvrdil ako správne napadnuté rozhodnutie odporkyne.

II.

Odvolanie navrhovateľa

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie a žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, zrušil rozhodnutie odporkyne a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Namietal, že odkedy utrpel pracovný úraz, nastali u neho problémy a má pretrvávajúce bolesti, ktoré mu znemožňujú vykonávať takú prácu, akú vykonával pred pracovným úrazom. Na túto skutočnosť upozorňoval odporkyňa opakovane a žiadal, aby bol vyšetrený jeho zdravotný stav s ohľadom na pracovný úraz, avšak bez náležitej odozvy. Každé rozhodnutie odporkyne obsahovalo vždy rovnaké zdôvodnenie, že navrhovateľovi nevznikol nárok na úrazovú rentu, nakoľko pokles pracovnej schopnosti u neho nie je spôsobený pracovným úrazom. Odporkyňa pritom nebrala do úvahy vyjadrenia špecialistu v odbore neurochirurgia MUDr. V., PhD., ktorého stanovisko bolo jednoznačné - zdravotný stav navrhovateľa hodnotil ako poúrazovú listézu minimálneho stupňa. Z tohto vyjadrenia navrhovateľ vyvodil záver, že pokles pracovnej schopnosti je dôsledkom pracovného úrazu, ktorý utrpel, a teda že mu vznikol nárok na úrazovú rentu. Podľa navrhovateľa odporkyňa k stanovisku MUDr. X., PhD. neprihliadala, hoci na to navrhovateľ neustále upozorňoval a žiadal, aby bol názor tohto špecialistu zohľadnený. Na vyjadrenia MUDr. V., PhD. sa navrhovateľ odvolával aj na pojednávaniach, konaných na krajskom súde, avšak krajský súd na tieto dôkazy nijako neprihliadol, nevysporiadal sa s nimi a týmto svojím postupom dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Odporkyňa sa k podanému odvolaniu vyjadrila podaním zo dňa 25.07.2013, v ktorom popísala priebeh celého konania. Trvala na skutočnosti, že navrhovateľ síce utrpel v roku 2008 pracovný úraz, avšak invalidita mu nebola priznaná z titulu pracovného úrazu, ale zo všeobecných dôvodov, t. j. z dôvodu iných ochorení, ktoré nesúvisia s pracovným úrazom. Stotožnila sa s rozsudkom krajského súdu a navrhla ho ako vecne správny potvrdiť. Vo vyjadrení tiež namietala oneskorené podanie opravného prostriedku navrhovateľom - navrhovateľ prevzal napadnuté rozhodnutie dňa 02.11.2012 a opravný prostriedok doručil súdu až dňa 04.12.2012, teda podľa názoru odporkyne vzhľadom na § 250m ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“), oneskorene.

III.

Právne názory odvolacieho súdu

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p. preskúmajú sudy v správnom súdnictve na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 250l ods. 1 a 2 O. s. p. sa v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov, postupuje podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku „Rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov“. Pokiaľ v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku s výnimkou § 250a.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal rozsudok krajského súdu a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O. s. p.) a ide o rozsudok, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O. s. p. v spojení s § 250s O. s. p.), dospel jednomyselne k záveru, že odvolaniu navrhovateľa treba priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p.

Podľa § 88 ods. 1 zákona o sociálnom poistení má poškodený nárok na úrazovú rentu, ak v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania má viac ako 40-percentný pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca alebo činnosť osoby uvedenej v § 17 ods. 2 a nedovŕšil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 88 ods. 3 zákona o sociálnom poistení sa pokles pracovnej schopnosti posudzuje na účely odseku 1 v súvislosti s plnením pracovných úloh uvedených v § 8 ods. 4 alebo s činnosťami uvedenými v § 17 ods. 2, alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh, alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami. Pokles pracovnej schopnosti sa opätovne posúdi, ak sa predpokladá zmena vo vývoji pracovnej schopnosti. Pri posudzovaní poklesu pracovnej schopnosti sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.

Z obsahu administratívneho spisu odvolací súd zistil, že odporkyňa napadnutým rozhodnutím č. 9612-21/2012-BA zo dňa 25.10.2012 rozhodla, že navrhovateľ nemá nárok na úrazovú rentu, keďže podľa lekárskeho správ mal v dôsledku pracovného úrazu zistený pokles pracovnej schopnosti v rozsahu 0 %, čím nesplnil podmienku nároku na úrazovú rentu. Krajský súd uvedené rozhodnutie odporkyne potvrdil.

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto primárne, v medziach odvolania, preskúmal odvolací súd rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne o nároku navrhovateľa na úrazovú rentu, a to najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporkyne.

Úlohou krajského súdu v danej veci bolo preskúmať rozhodnutie odporkyne v rozsahu dôvodov uvedených v opravnom prostriedku (§ 250j ods. 1 O. s. p.). Konanie v správnom súdnictve je totiž ovládané dispozičnou zásadou znamenajúcou, že súd preskúmava napadnuté rozhodnutie len v medziach a v rozsahu určenom v opravnom prostriedku. Z opravného prostriedku musí byť zrejmé, v ktorých častiach a z akej stránky má súd napadnuté rozhodnutie skúmať, a to aj s poukazom na konkrétne skutočnosti, z ktorých vyvodzuje tvrdenie o porušení zákona (procesného, resp. hmotného). Z ustanovenia § 249 ods. 2 O. s. p. vyplýva, že navrhovateľ je povinný ním videné dôvody nezákonnosti napadnutého rozhodnutia explicitne v opravnom prostriedku uviesť a vymedziť tak rozsah súdnej kontroly rozhodnutia správneho orgánu. Tieto jednotlivé tvrdenia tvoria vlastnú podstatu bodov opravného prostriedku, ktorými je súd viazaný.

Z opravného prostriedku navrhovateľa zo dňa 30.11.2012 (ktorý bol krajskému súdu doručený dňa 04.12.2012) vyplynulo, že navrhovateľ sa domáha priznania nároku na úrazovú rentu, keďže dňa 19.11.2008 utrpel na pracovisku pracovný úraz - spadol chrbtom na vozík. Odo dňa 04.01.2012 bol navrhovateľ uznaný invalidným s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 75 % a bol mu priznaný invalidný dôchodok, avšak pre potreby posúdenia nároku na úrazovú rentu bol jeho pokles pracovnej schopnosti posúdený v rozsahu 0 % a napadnutým rozhodnutím odporcu mu nárok na úrazovú rentu priznaný nebol. Navrhovateľ v opravnom prostriedku trval na skutočnosti, že jeho zhoršený zdravotný stav je spôsobený pracovným úrazom zo dňa 19.11.2008 a k opravnému prostriedku doložil aj správu od MUDr. V., PhD., v ktorej neurochirurg uviedol: „Vzhľadom na charakter úrazu - hyperextenzia pri páde na telo s hranou sa jedná v. s. o posttraumatickú listézu.“

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplynulo, že krajský súd sa nezaoberal rozporom medzi správou od MUDr. V., PhD. a lekárskeho správami posudkových lekárov (zo dňa 12.10.2011, 04.01.2012,

29.02.2012, 11.01.2013 a 21.02.2013), podľa ktorých pracovný úraz nezanechal trvalé následky, resp. že terajšie ochorenie navrhovateľa nesúvisí s pracovným úrazom z roku 2008, a to napriek tomu, že na to navrhovateľ poukázal aj na pojednávaní dňa 13.05.2013.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. súd v odôvodnení rozsudku uvedie, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

V zmysle uvedeného § 157 ods. 2 O. s. p. musel odvolací súd konštatovať, že rozsudok krajského súdu nereagoval na podstatné námietky navrhovateľa a z jeho odôvodnenia nebolo zrejmé, ako dospel k záveru o zákonnosti napadnutého rozhodnutia odporcu bez zohľadnenia predmetnej námietky, na základe čoho vyhodnotil rozsudok krajského súdu ako nepresvedčivý a nepreskúmateľný. V tejto súvislosti bolo potrebné zdôrazniť, že súd pri svojom rozhodovaní nesmie byť obmedzovaný v skutkových otázkach len tým, čo zistil správny orgán, a to ani čo do rozsahu vykonaných dôkazov, ani ich obsahu, najmä z hľadiska závažnosti, zákonnosti a pravdivosti. Súd hodnotí samostatne správnosť a úplnosť skutkových zistení správneho orgánu a ak zistí skutkové či procesné právne nedostatky, môže uložiť správne orgánu vykonať ich odstránenie, nahradenie či doplnenie alebo tak môže učiniť sám. Krajský súd bol viazaný rozsahom a dôvodmi opravného prostriedku a pri dodržaní tejto zákonnej zásady sa mal týmito dôvodmi zaoberať a zaujať k nim stanovisko, najmä z toho pohľadu, či bola uvedená námietka spôsobilá vyvolať pochybnosti o správnosti skutkových zistení a z toho plynúcu namietanú nezákonnosť rozhodnutia odporcu.

V tejto súvislosti dáva Najvyšší súd Slovenskej republiky do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 378/08 zo dňa 16.12.2008, v ktorom ústavný súd uviedol: „Jednou z neoddeliteľných súčastí princípu právnej istoty v demokratickom a právnom štáte je aj garancia, že ak sa osoba využívajúc svoje základné právo na súdnu ochranu obráti so svojím návrhom na nezávislý a nestranný súd, má právo na to, aby súd o jej návrhu rozhodol a svoj právny názor vyjadril vo forme zákonného rozhodnutia. Na túto skutočnosť pamätá aj generálna právna norma civilného procesu (Občianskeho súdneho poriadku) v ustanovení § 157 ods. 2, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Toto zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na spravodlivé súdne konanie, vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESLP“), pozri napr. rozsudok Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. januára 1999, § 26] tak, že rozhodnutie súdu musí viesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993).

Vzhľadom na uvedené je potrebné, aby všeobecný súd pamätal na všetky náležitosti zákonného rozhodnutia, tak ako ich predpokladá zákon, a tieto pri jeho tvorbe prakticky aj aplikoval. Výsledkom dodržania zákonných ustanovení by malo byť presvedčivé a preskúmateľné rozhodnutie.“

Vychádzajúc zo skutočnosti, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu nedalo zrozumiteľným spôsobom odpoveď na otázku nastolenú navrhovateľom, spočívajúcu v rozpore medzi lekárskymi správami,

pričom odvolací súd nebol oprávnený, ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať, keďže takýmto postupom by odňal účastníkom možnosť konať pred súdom, dospel odvolací súd k potrebe zrušenia rozsudku krajského súdu.

Podľa § 212 ods. 3 O. s. p. prihliada odvolací súd na vady konania pred súdom prvého stupňa, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a podľa ods. 4 môže odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť, aj keď sa navrhuje zmena, a naopak.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. súd rozhodnutie zruší, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Vzhľadom na to, že krajský súd rozdiel v posúdení, či zhoršenie navrhovateľovho zdravotného stavu súvisí alebo nesúvisí s pracovným úrazom zo dňa 19.11.2008 ponechal bez povšimnutia a bez odstránenia uvedeného rozporu vo veci rozhodol, odňal tým navrhovateľovi možnosť konať pred súdom. Na základe uvedeného odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. v spojení s § 250ja ods. 3 posledná veta O. s. p. a § 250l ods. 2 O. s. p. napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 15Sd/298/2012-28 zo dňa 13.05.2013 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Úlohou krajského súdu v ďalšom konaní bude podrobne sa zaoberať vyššie rozobratým rozporom medzi lekárskymi správami.

K námietke odporkyne, že 30-dňová lehota podľa § 250m ods. 2 O. s. p. je hmotnoprávnou lehotou a navrhovateľ tak podal svoj opravný prostriedok oneskorene, odvolací súd uvádza, že 30-dňová lehota na podanie opravného prostriedku podľa § 250m ods. 2 O. s. p. je procesnou lehotou, preto na jej zachovanie stačí, ak je opravný prostriedok podaný v posledný deň lehoty osobne na súde alebo správnom orgáne, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal alebo odovzdaný orgánu, ktorý je povinný ho doručiť (najčastejšie pošta). Rozhodnutie odporkyne navrhovateľ prevzal dňa 02.11.2012, tzn. že 30-dňová lehota na podanie opravného prostriedku začala navrhovateľovi plynúť dňom 03.11.2012 (§ 57 ods. 1 O. s. p.) a jej koniec pripadol na deň 02.12.2012 - na nedeľu, t.j. posledným dňom na podanie opravného prostriedku bol pondelok 03.12.2012 (§ 57 ods. 2 posledná veta O. s. p.). Opravný prostriedok odovzdal navrhovateľ na poštovú prepravu dňa 03.12.2012, teda včas. Uvedený záver o procesnom charaktere lehoty je v súlade s judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky (pozri nález sp. zn. IV. ÚS 62/03 zo dňa 03.07.2003).

O trovách tohto odvolacieho konania v zmysle § 224 ods. 3 O. s. p. v spojení s § 250k ods. 1 a § 246c ods. 1 O. s. p. rozhodne v novom konaní súd prvého stupňa.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.